

Vammaisten aikuisten sosiaaliturva ja kuntoutus

27.11.2019

sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija Riitta Saksanen,
Invalidiliitto ry

Kun jotain tapahtuu

- sairastuminen tai vammautuminen vapaa-ajalla
- sairauspäiväraha -vammainen tuki
- kuntoutustuki -hoitotuki
- osatyökyvyttömyyseläke -vammainen tuki
- työkyvyttömyyseläke –hoitotuki
- ammatillinen kuntoutus/ työelämään siirtyminen, palaaminen
 - rahoitus työeläkelaitos, Kela, lakisääteiset vakuutukset

Vammaisetuudet Kelasta

- yli 16 vuotiaan vammaistuki

- toimintakyky on vamman tai sairauden vuoksi heikentynyt vähintään 1 vuoden ajan.
- Avun, ohjauksen tai valvonnan tarve:
- liikkumisessa, liikkeelle lähtemisessä tai apuvälineiden käytössä
- pukeutumisessa, peseytymisessä tai WC-käynneissä
- syömisessä
- näkemisessä, kuulemisessa tai puhumisessa
- asioiden muistamisessa
- sairauden hoidossa tai lääkkeiden ottamisessa

Vammaisetuudet Kelasta

- yli 16 vuotiaan vammaistuki

- Perusvammaistuki on 92,14 e/kk.
 - Korotettu vammaistuki on 215 e/kk.
 - Ylin vammaistuki on 416,91 e/kk.
- *erityiskustannuksia oltava kuukausittain väh. korotetun vammaistuen verran; sairaanhoito- ja lääkekulut, kotipalvelun tai kotisairaanhoidon kustannukset.*
- **Oma hakemus ja C-lausunto**

Kuntoutustuki

- Eläke-etuus sairauspäivärahan päätyttyä
- Maksajana työeläkelaitos ja/tai Kela
- Määräaikainen etuus

Työhön palaaminen

Osatyökyvyttömyyseläke
Työkyvyttömyyseläke

Eläkkeensaajien hoitotuki

- perushoitotuki 70,53 €/kk huom. erityiskustannusten perusteella korotus
- korotettu hoitotuki 153,63 €/kk
- ylin hoitotuki 324,85 €/kk - ei voi saada erityiskustannusten perusteella
- *erityiskustannuksia oltava kuukausittain väh. korotetun vammaistuen verran; sairaanhoito- ja lääkekulut, kotipalvelun tai kotisairaanhoidon kustannukset*
- **Oma hakemus ja C-lausunto**

Kun jotain tapahtuu liikenteessä

Liikennevakuutus:

- täyden korvauksen periaate
- ansiomenetykskorvaus + hoitotuki (ei laitoshoidon ajalta)
- työkyvyttömyyseläke
- vaatelisää kun vahingon vaatima apuväline on käytössä ja sen käyttämisestä aiheutuu vaatteiden erityistä kulumista
- sairaanhoitokulut korvataan yleisesti hyväksytyin lääketieteellisen käsityksen mukaisista hoidoista ja tutkimuksista ja lääkkeet
- toimintakyky kuntoutus ja apuvälineet
- tilapäinen haitta
- pysyvä haitta
- ammatillinen kuntoutus/ työelämään siirtyminen, palaaminen

Kun jotain tapahtuu töissä tai työmatkalla sekä ammattitauti

- sairaanhoidon korvaukset
- tutkimuskulut
- päiväraha/vuosityöansio
- hoitotuki, vaatelisä
- kuntoutusraha tai tapaturmaeläke 85 % yli 65v 70 %
- haittaraha
- kodinhoidon lisäkustannukset
- apuvälineet, kuntoutus
- eräät esinevahingot, esim. silmälasit
- ammatillinen kuntoutus/ työelämään siirtyminen, palaaminen

Kuntoutus

Terveydenhuoltolaki; lääkinnällinen kuntoutus ei päätöstä

- 1) kuntoutusneuvonta ja **kuntoutusohjaus**;
- 2) potilaan toiminta- ja työkyvyn sekä kuntoutustarpeen arviointi;
- 3) kuntoutustutkimus, jonka avulla selvitetään potilaan kuntoutusmahdollisuuksia;
- 4) toimintakyvyn parantamiseen ja ylläpitämiseen tähtäävät terapiat sekä muut tarvittavat kuntoutumista edistävät toimenpiteet;
- 5) apuvälinepalvelut;
- 6) sopeutumisvalmennus;
- 7) 1—6 kohdassa tarkoitetuista tarpeellisista toimenpiteistä koostuvat kuntoutusjaksot laitos- tai avohoidossa.

Apuvälineet

- **KENELLE:** perusteena lääketieteellisin perustein todettu sairaus, vamma tai kehitysviivästymä, joka heikentää potilaan toimintakykyä ja vaikeuttaa hänen itsenäistä selviytymistään.
- TAVOITE on edistää potilaan kuntoutumista, tukea, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa taikka ehkäistä toimintakyvyn heikentymistä.
- Perustason ja erityistason (lähete-käytäntö) apuvälineet
- Apuvälineen tarpeen arviointi; käyttäjälähtöisesti, oikea-aikaisesti ja yksilöllisesti. Huomioitava potilaan toimintakyky, elämäntilanne ja toimintaympäristön apuvälineen toimivuudelle asettamat vaatimukset.

Kuntoutus

- Kelan vaativa lääkinnällinen kuntoutus; hakemus ja kuntoutussuunnitelma, päätös (kuntoutusraha, vammaistuki)
- Lakisääteiset vakuutukset; E-lausunto, päätös
- Sopeutumisvalmennus
- Ammatillinen kuntoutus KEELA, työeläkelaitokset, lakisääteiset vakuutukset

Ammatillinen kuntoutus

- Tavoite työelämään siirtyminen, pysyminen tai palaaminen
- Rahoitus; KELA, työeläkelaitokset, lakisääteiset vakuutukset
- **Eri toteutus vaihtoehdot:**
 - ammatillinen kuntoutusselvitys, työ- tai opiskelukyky on heikentynyt sairauden tai vamman vuoksi ja tuen tarve kuntoutuksen mahdollisuuksien ja kokonaistilanteesi selvittämisessä
 - koulutus soveltuvaan ammattiin/työhön
 - työkokeilu
 - työhön valmennus
 - Elinkeinon tai ammatinharjoittamisen tukemiseksi avustus tai koroton laina, työvälineet/työkoneet (lakisääteiset vakuutukset)

Huom. Kela Työllistymistä edistävää ammatillista kuntoutusta voit hakea myös ilman todettua sairautta, jos olet 16-29 -vuotias ja toimintakykysi on olennaisesti heikentynyt

Myös ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet mahdollisia.

Elinkeinotuki / rahallinen avustus; yrityksen perustaminen tai muuttaminen

- Kiitos, Kiitos, Kiitos

riitta.saksanen@invalidiliitto.fi

Mukana luomassa yhdenvertaista ja esteetöntä Suomea.